

Masarykova univerzita

Pedagogická fakulta

Teorie a didaktika výchovy ke zdraví II

Co je zdravá medicína, ovoce, či zelenina?

(projektové vyučování)

Alena Gřundělová
Učitelství pro 1. stupeň ZŠ
5. ročník, (skupina B)
Presenční studium
2006/2007

Název projektu: Co je zdravá medicína, ovoce, či zelenina?

Třída: 3

Typ projektu: Školní, třídní

Smysl projektu:

Seznámit děti s důležitostí ovoce a zeleniny, které by měly být nespornou součástí jídelníčku dítěte, neboť obsahují důležité prvky – vitamíny, pro přirozený zdravý vývoj dítěte. Vést dítě nenásilnou formou ke zdravé životosprávě.

Výstup projektu:

Plakát člověka - VITAMÍNKA, na který žáci budou lepit a přikládat obrázek té zeleniny nebo ovoce na část lidského těla, kterému dané složky prospívají. Například OKO – obrázek mrkve nebo malin.

MPV:

Výtvarná výchova – kresba druhů ovoce, zeleniny

Pracovní činnost – tvorba jednohubek, plastických obrazů ovoce/zeleniny

Hudební výchova – zpěv písní s námětem ovoce/zelenina

Dramatická výchova – pohybový doprovod ke zpěvu písním

Tělesná výchova – tělovýchovné chvílky

Prvouka – historie druhů zeleniny/ovoce, starost o ovoce/zeleninu, důležitost vitamínů, zámořské objevy, chování v lese, výskyt zvířete v dané zeměpisné oblasti, zpracování O/Z

VVC:

Žák:

- pojmenuje názvy ovoce/zeleniny
- seřadí obrázky O/Z od největších po nejmenší svým objemem
- vyjádří vlastními slovy důležitost vitamínů
- seznámí se s historií některých druhů zeleniny/ovoce
- výtvarně znázorní druhy O/Z
- shromažďují, třídí informace o O/Z
- navrhnu podobu a tvorbu jednohubek
- organizují si svou práci samostatnou i ve skupině
- porovnájí, zda je důležitější ovoce nebo zelenina v jídelníčku

Literatura:

Encyklopedie, materiál o zelenině, ovoci, zámořských objevech

<http://www.zdrava5.cz>

1. den

Projekt by byl rozdělen na blokové vyučování – první dvě hodiny tradiční vyučování s námětem projektu, druhá část vyučování by se věnovala pouze vitamínovým složkám.

Celým projektovým vyučováním by žáky provázela plyšová hračka, housenka jménem **Chroupalka**.

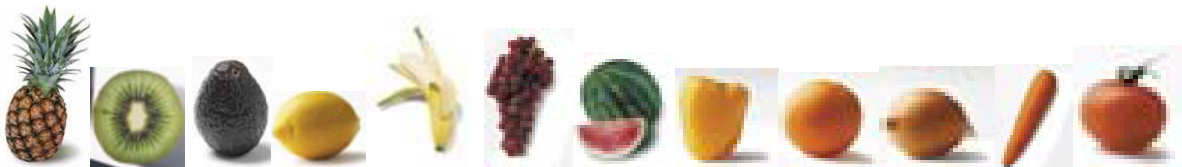
Žáky motivovat, že tato housenka je velmi mlsná, ráda jí vše, co jí pod fousky přijde, ale jednoho dne jí zabořely zoubky a břicho. Housenčí doktor jí poradil, že by měla svůj

jídelníček změnit a obohatit jej o vitamíny. Ale Chroupalce neřekl, co to jsou vitamíny a kde je hledat.

- Diskuze na téma , co je to vitamín, proč jsou důležité, co se může stát, když nemáme dost vitamínů, kde vitamíny nalezneme (brainstorming).
- Seznámení žáků s cílem projektu – tvorba plakátu Vitamínka.
- Povídání o ovoci a zelenině, jak se k nám cizokrajné ovoce dováží, jak můžeme ovoce, či zeleninu zpracovat pro uchování delší doby.
- zkouška lidského smyslu chuť, hmat, čich = žáci se zavřenýma očima poznávají, o jaké ovoce jde, jaký má tvar, velikost, jak chutná, v jaké podobě je uskladněn (dřeň, marmeláda, džus...)
- Žáci by měli za úkol:
- přesmyčkou písmen zjistit názvy některých druhů Z/O

DAHJAO KEČSEN ČARJE OZHREN KREVM LICUBE IKWI

- pojmenovat obrázky a určit, zda obrázek zobrazuje zeleninu nebo ovoce
- seřadit obrázky O/Z od nejmenších po největší, jak ve skutečnosti vypadají

- spočítat příklady, seřadit výsledky od nejmenší po největší, otočit kartičky a zjistíš, které O/Z má nejvíce obsahu VODY.

$86 - 45 =$	$45 : 5 =$	$16 : 4 =$	$5 \times 6 =$	$100 - 98 =$	$4 \times 8 =$
-------------	------------	------------	----------------	--------------	----------------

S

A

N

N

A

A

- Žáci by výtvarně ztvárnili dané ovoce, zeleninu.
- příprava na Vitamínka
- práce s papírem

- o žáci by se seznámili, jaké vitamíny existují a jak tělu pomáhají

A - zlepšuje zrak, důležitý na vývoj kostí a růstu, posiluje obranyschopnost v těle, snížení hladiny cholesterolu v krvi

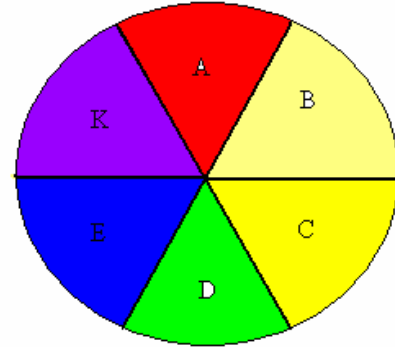
B - brání únavě, spaluje cukry, potřebný při vývoji mozku, prevence proti nádorovým onemocněním, chrání imunitní systém, spaluje tuky v krvi

C - odolnost organismu, regenerace, chrání před rakovinovým onemocněním - ale neléčí

D - dodatečné množství vápníku pro stavbu kostí - chrání před řídnutím kostí

E - ochrana před srdečními a cévními poruchami

K - význam pro krevní srážlivost

2. den, 3. den

Český jazyk, literatura

- o Zpěv písně *Šel zahradník do zahrady* s dramatickými prvky.
  - povídání o křenu, co to je, zda žáci znají jinou kořenovou zeleninu, proč se jí říká kořenová
  - jaké druhy zeleniny znají (listová, plodová..)
- o Žáci pracují s osmisměrkou (práce samostatná).

A	M	E	S	•	•	•	•	J	R
K	I	D	A	P	Á	Z	K	A	K
R	P	I	N	T	A	A	U	N	P
Y	O	S	T	R	O	V	K	O	Á
Š	I	B	A	-	N	O	U	V	L
T	N	N	M	V	Ý	S	Ř	A	M
O	D	Á	A	A	V	N	I	N	A
F	I	E	R	Ě	R	T	C	•	•
•	Á	C	I	S	A	B	E	L	A
•	N	O	A	•	O	T	A	L	Z

Indián, západ, ostrov, palma, oceán
 zlato, Janovan, Santa Maria, Nina
 Isabela, Kryštof, kukuřice, Pinta, brambor

- povídání o přivezené zelenině do Evropy z Nového světa = vliv zámořských objevů, příběh Kryštofa Kolumba
- slova z osmisměrky rozdělit na skupiny o určitém počtu slabik (Isabela = 3, ostrov = 2)

- vytvořit větu, příběh, který by obsahoval aspoň 3 slova z osmisměrky
- o Práce s hádankami (práce skupinová).
  - uhádnout je
  - určit slovní druhy
  - doplnit koncovky i/y spodoba slov

*Má vousy v hliněném pokoji ve své hliněné tvrzi.
Ten, který nožem ji rozkrojí, nařtká, pláče a slzí.*

*Zelená jsem, tráva nejsem, červená jsem, vosk nejsem,
sladká jsem, med nejsem, tvrdá jsem, kost nejsem, ocas mám, pes nejsem.*

- o Najdi mě! Chroupalka dostala od doktora rozstříhaná slova na slabiky. Pokud je správně složí, zjistí, co by mělo obohatit její jídelníček.
  - Dvojice žáků vytváří název zeleniny, ale nejdříve se musí najít pomocí kartiček.
  - Hledají se podle počtu slabik, kolik teček máš, tolik slabik ti chybí, např: BRO . . . a partner má . KO LI CE (ve vytvořených dvojicích mohou pracovat na samostatné části projektu – třídění informací).
- o Práce s učebnicí, materiálem, probrání a procvičování učiva.

Téma ovoce by bylo podobně zpracováno.

Tělovýchovná chvilka

- o protáhnutí těla
  - předklon, pomalu obratel po obratli se rovnat
  - vzpažit, uvolnit zápěstí a prsty = třepat vodu ze salátu
  - vzpažit, uvolnit zápěstí a prsty = třepat vodu ze salátu
  - vzpažit, vytahovat jednu ruku výše, než druhou = trhat ovoce na stromě, chmel, kokosové ořechy
  - vzpor dřepmo, dotyk země = sběr borůvek, mrkve, brambor
- o honička (školní dvůr, chodba, tělocvična)

Zdravé srdce

- čtyři honiči (viry, nachlazení), čtyři srdce (zdraví)
- viry dotykem nakazí žáka, ten čeká na srdce, které jej pohladí a slovy *Síla vitaminů* se žák dostává zpět do hry

Jablko a housenka

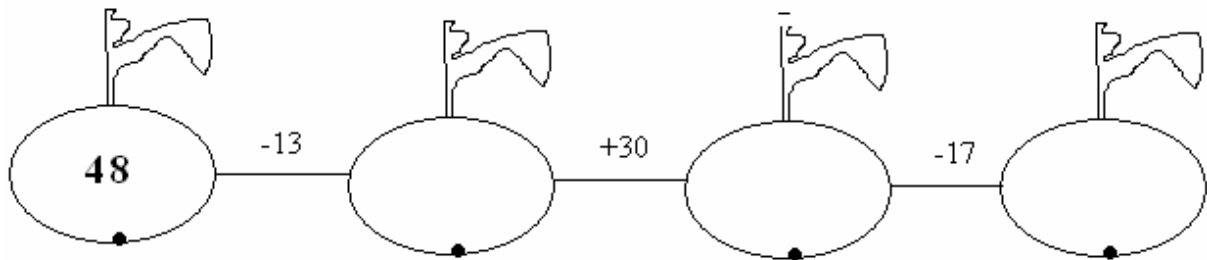
- podobně jako předchozí hra, housenka chce kousnout do jablka. Housenku však tvoří trojice žáků, která se při předání „baby“ nesmí rozpojit.

Matematika

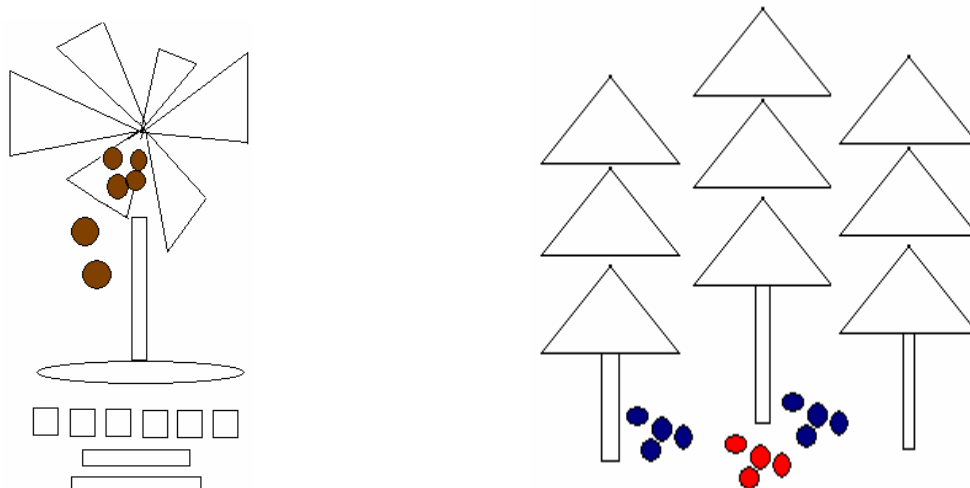
- Žáci v domíně hledají název nemoci, kterou trpěli námořníci na dlouhých plavbách. Počítají příklad, řadí k sobě karty, nakonec přečtou tajenku. (obměna – aminovitaminoza, hypervitaminoza)

18 K 6x5	30 U 81:9	9 R 8x6	48 D 4x10	40 Ě 54:9	6 J 2x0	0 E 36:2
-----------------------	------------------------	----------------------	------------------------	------------------------	----------------------	-----------------------

- Slovní úlohy s tématem ovoce, např:
  - Jana koupila v hypermarketu 4 Kg hrušek a 3 Kg hroznového vína. Kolik stál nákup Janu, když 1 Kg hrušek stálo 15 Kč a 1 Kg hroznového vína 22 Kč? Které ovoce bylo dražší?
- Vypočítej řetěz příkladů:

- Chroupalka se ve svých snech dostala na neobvyklá místa, kde se nacházelo vše v geometrických tvarech. Dokážeš určit a spočítat jaké tvary Chroupalka viděla? Jaká místa Křoupala navštívila?
  - povídání o plantážích, lesích, o zvířatech, které zde mohou žít, o chování v lese

- Puzzle
  - žáci pracují v malých skupinkách, které se po limitu mění, žáci počítají příklady, výsledky hledají na ploše, vznikne obrázek
  - Zjistí výpočtem příkladů, které cizokrajné ovoce působí jako nejlepší přírodní projímadlo – (DATLE).
  - Zjistí výpočtem příkladů, které ovoce čistí krev, chrání imunitní systém a napomáhá zlepšit vidění – (BORUVKY).
  - Zjistí výpočtem příkladů, které cizokrajné ovoce má dobré dezinfekční účinky a napomáhá při nachlazení – (CITRÓN).
  - Zjistí výpočtem příkladů, které ovoce obsahuje velké množství jódu a tím podporuje růst – (TREŠNĚ).
- Práce s učebnicí, materiálem, probrání a procvičování učiva.

Téma zelenina by byla zpracována podobně.

Projektová část

V první projektové části by si žáci vybrali název ovoce, zeleniny a zjistili by, jaké vitamíny obsahují, co tělu dodávají, pro jakou část lidského těla je vhodná, čemu napomáhá. Po určité chvíli by prezentovali získané informace svým spolužákům.

Práce s knihami, encyklopediemi, materiálem z internetu.

V druhé projektové části by byla praktická činnost.

1. den – práce s papírem
  - tvorba plastických (trojrozměrných i dvojrozměrných) obrazů ovoce, zeleniny, které lze připevnit na provázek a rozvěsit po třídě
2. den – jednohubky
  - tvorba ovocných a zeleninových jednohubek, posezení, povídání s žáky, co se jim líbí, nelíbí na projektu, ale i ve škole
3. den – Vitamínek
  - žáci své obrázky připínají, lepí na části lidského těla, kterým ovoce nebo zelenina prospívá
  - zhodnocení projektu, shrnutí hlavních myšlenek a cíle práce

